

Raadsledennieuwsbrief – januari 2020

De afgelopen drie jaren heb ik, namens de VNG, menig raadhuis bezocht om in gesprek te gaan met de raad over de Omgevingswet. Gemeenteraden krijgen met basiskennis en concrete handreikingen een zetje in de rug. Vervolgens kunnen ze aan de slag met maatwerk ter plekke en de eigen zoektocht samen met college, ambtelijke organisatie en samenleving. Ik kwam er recent achter dat ik onbewust die hele tijd een gekleurd verhaal had gehouden.

We wachten de voorstellen van het college af!

Het was tijdens een avond met overigens grote opkomst en een geïnteresseerd gehoor. Er werden vragen gesteld, men deed actief mee en er werd gelachen ook. Bij de afronding checkte ik of iedereen er wat van had opgestoken. Dat was het geval. Mijn laatste vraag was: “en hoe nu verder?” We hadden toch niet voor niets een hele avond zitten verdiepen in de Omgevingswet, toch? Aan de slag! En toen kwam het. Een raadslid gaf het antwoord en de collega’s knikten instemmend: “we wachten de voorstellen van het college af!”

Ik had net bijna twee uur betoogd dat de raad aan zet is door kennis te vergaren. Te weten welke instrumenten de wet kent en welke bevoegdheden de raad heeft. En over het belang van participatie. Ook had ik verteld dat de raad kan sturen op tempo en focus. Ga je kleine stappen zetten of juist grote? Leg je de focus eerst intern of eerst extern? En over de betekenis van deze keuzes. Allemaal prima keuzes, als je als raad maar duidelijk bent. Dan weten het college en de ambtelijke organisatie welke kant het op moet. We hadden het ook over tijdsdruk en over de volle raadsagenda. En dat je beter twee of drie dingen goed kan doen, dan tien half. Dus aan de raad om te kiezen en als het ware een eigen agenda te maken. Tot slot hadden we een gesprek over keuzes. Dat er diverse manieren zijn om de Omgevingswet te benutten. Je kunt meer of minder in de geest van de wet werken en de huidige manier helemaal of juist een beetje loslaten. Het zijn cruciale keuzes voor de raad. Over onder meer bestuursstijl, wil je faciliteren of sturen? Hoe helderder de keuzes des te duidelijker hoe de gemeente het gaat doen. Op deze manier is de raad dus aan zet.

Maar het kan ook anders, realiseerde ik mij plots. Je doet als raad niets! Geen richting, geen focus, geen keuzes. Je leunt achterover en wacht waar het college mee komt. Had ik de hele tijd gedacht dat raden de kaders en de accenten willen bepalen, dat ze het voor het zeggen willen hebben, dat ze de baas zijn! Ik blijf bij mijn verhaal, maar start voortaan met een disclaimer: deze avond is bedoeld voor actieve raden die aan zet willen zijn.